

Eiropas Rīcības kodekss energoefektivitātes līgumiem

2014. gada 11. jūlijs

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

Eiropas Rīcības kodekss energoefektivitātes līgumiem

Transparensense projekts

Šis dokuments ir izveidots projekta “Transparensense – palielinot energoservisa tirgus caurspīdīgumu” ietvaros, ko atbalsta ES programma “Saprātīga enerģija Eiropai”.

www.transparensense.eu

Datums

2014.gada 11.jūlijs

Autori

Damir Staničić
Jozefa Štefana institūts
(Jozef Stefan Institute),
Energoefektivitātes Centrs
Slovēnija

damir.stanicic@ijs.si | www.rcp.ijs.si/ceu

Jana Szomolányiová

Michaela Valentová

Vladimír Sochor

Jaroslav Maroušek

SEVEn, Energoefektivitātes Centrs

(The Energy Efficiency Center)

Eiropas energoservisa kompāniju asociācija (eu.ESCO) un Eiropas saprātīgu energoefektivitātes pakalpojumu federācija (EFIEES) apstiprina Eiropas EPC Rīcības kodeksu un atbalsta tā izmantošanu, īstenojot EPC projektus.

Pateicības

Mēs pateicamies Transparensense projekta vadības komitejas biedriem, Eiropas ESKO asociācijām eu.ESCO and EFIEES, kā arī EASME projekta pārstāvim Timotijam Noelam (Timothee Noel) par vērtīgajiem komentāriem, kas pilnveidoja Rīcības kodeksu.

Saistību atruna

Autori uzņemas pilnu atbildību par šo atskaiti. Tā neatspoguļo Eiropas Kopienas viedokli. EASME un Eiropas Komisija nav atbildīgi par jebkāda veida informācijas izmantošanu, ko satur šī atskaite.

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

Eiropas Rīcības kodekss energoefektivitātes līgumiem

1. IEVADS

Eiropas Rīcības kodekss energoefektivitātes līgumiem (EPC Rīcības kodekss) **definē pamata vērtības un principus**, kas ir fundamentāli svarīgi veiksmīgu, profesionālu un caurspīdīgu energoefektivitātes līgumu (EPC) projektu īstenošanā Eiropas valstīs.

EPC Rīcības kodekss, pirmkārt, definē **EPC sniedzēju** darbības principus. Otrkārt, EPC Rīcības kodekss ir arī kvalitātes indikators, kas palīdz **klientiem** izprast, ko viņiem vajadzētu sagaidīt un pieprasīt no EPC sniedzēja, un ko viņiem pašiem vajadzētu ievērot, lai sasniegtu paredzētos enerģijas ietaupījumus un ar tiem saistītās priekšrocības.

EPC Rīcības kodekss ir brīvprātīga apņemšanās, un tas nav juridiski saistošs dokuments. Svarīgākais Rīcības kodeksa vēstījums ir tāds, ka EPC pārstāv godīgu energoservisa biznesa modeli.

Saskaņā ar Energoefektivitātes Direktīvu 2012-27/ES energoefektivitātes līgumi ir „*tāda līgumiska vienošanās starp energoefektivitātes palielināšanas pasākuma saņēmēju un sniedzēju, ko pārbauda un pārrauga visā līguma darbības laikā, ja ieguldījumus (darbu, piegādi vai pakalpojumu) minētajā pasākumā apmaksā attiecībā uz līgumā atrunātu energoefektivitātes palielinājuma līmeni vai citu energoefektivitātes kritēriju, piemēram, finanšu ietaupījumu, par kuru ir panākta vienošanās*”. EPC projekti var ietvert arī papildus pakalpojumus, kas ir saistīti ar efektīvu energoapgādi.

Šī dokumenta ietvaros EPC sniedzējs ir energopakalpojumu sniedzējs¹, kurš piegādā energopakalpojumus² EPC formā. Klients ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kurai EPC sniedzējs nodrošina energopakalpojumus EPC formā.

¹EED definē “energoapakalpojumu sniedzēju” kā “fizisku vai juridisku personu, kas nodrošina energopakalpojumus vai citus energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus galalietotāja iekārtās vai telpās”. “Energoservisa kompānija” (ESCO) un “energoapakalpojumu sniedzējs” ir sinonīmi.

²EED definē “energoapakalpojumu” kā “fizisku labumu, lietderīgumu vai ieguvumu, kas gūts no enerģijas un energoefektīvas tehnoloģijas vai tāda pasākuma apvienojuma, kurā var būt iekļautas pakalpojuma sniegšanai vajadzīgās ekspluatācijas, uzturēšanas un kontroles darbības un ko sniedz, pamatojoties uz līgumu, un attiecībā, uz kuru parastos apstākļos ir pierādīts, ka tas izraisa pārbaudāmu un izmērāmu vai aplēšamu energoefektivitātes uzlabojumu vai primārās enerģijas ietaupījumu”.

2. VĒRTĪBAS

EPC Rīcības kodekss atspoguļo vērtības, kuras ir jāievēro EPC sniedzējiem un kuras padara EPC par lielisku risinājumu energoefektivitātes problēmām. Šīs vērtības ilustrē efektīvu, caurspīdīgu un profesionālu pieeju EPC projektu pārvaldei attiecībā uz:

Efektivitāti	Enerģijas ietaupījumi Ekonomiskā efektivitāte Ilgtspējība
Profesionālismu	Kompetence Augsta veikto darbu/pasākumu kvalitāte Veselības un drošības apsvērumi Laba reputācija šajā sektorā un projektos Uzticamība Atbildība Cieņa Atsaucība Objektivitāte
Caurspīdīgumu	Godīgums Atvērtība Ilgtermiņa pieeja Visu finansēšanas posmu caurspīdīgums Skaidra, regulāra un godīga komunikācija

3. PRINCIPI

EPC Rīcības kodekss sastāv no deviņiem pamatprincipiem, lai nodrošinātu caurspīdīgus un augstas kvalitātes Eiropas valstu EPC tirgus.

Principos lietotais termins „ietaupījumi” nozīmē enerģijas ietaupījumu un/vai saistītie finanšu ietaupījumi³.

1. EPC sniedzēji piegādā ekonomiski efektīvus ietaupījumus

EPC sniedzēja mērķis ir nodrošināt ekonomiski pamatotu energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu kombināciju. Dažādu pasākumu kombinācija palielina EPC projekta pašreizējo neto vērtību (NPV). NPV tiek definēta kā summa, ko veido diskontētas izmaksu un ienākumu plūsmas, kas saistītas ar projekta īstenošanu.

2. EPC sniedzēji nodrošina veikto darbu garantiju

EPC sniedzējs uzņemas līgumā noteiktos projekta izpildes riska faktoros visā līguma termiņa laikā, piemēram, risku, ka var tikt nesasniegts garantēto enerģijas ietaupījumu līmenis, kā arī risku, kas saistīts ar uzstādīto iekārtu un veikto pasākumu darbības nodrošināšanu līguma termiņa laikā, kā arī projekta izstrādāšanu un ieviešanu.

3. Ietaupījumus garantē EPC sniedzējs, un tie tiek noteikti veicot mērījumus un verifikāciju (Measurements & Verification - M&V)

EPC sniedzējs garantē, ka līgumā noteiktie ietaupījumi tiks sasniegti. Ja EPC projekts nesasniedz rezultātus, kas ir norādīti līgumā, EPC sniedzējam ir pienākums kompensēt ietaupījumu trūkumus, kas radušies līguma termiņa laikā. Ja tiek sasniegti ietaupījumi virs garantētā līmeņa, tie ir jāsadala taisnīgi saskaņā ar līgumā noteikto metodiku.

Līgumā noteiktie ietaupījumi, tāpat kā projektā sasniegtie ietaupījumi, tiek noteikti taisnīgā un caurspīdīgā veidā, veicot mērījumus un verifikāciju (M&V) saskaņā ar atbilstošu metodiku (piemēram, IPMVP), kas ir definēta līgumā. Līgumā garantētie ietaupījumi tiek noteikti, balstoties un klienta sniegtajiem datiem un reālistiskiem

³ Finanšu ietaupījumi sevī ietver izmaksu samazinājumu energoapgādē, kā arī citu darbināšanas izmaksu sadaļās, piemēram, uzturēšanas un darbaspēka.

Eiropas Rīcības kodekss energoefektivitātes līgumiem

pieņēmumiem. Sasniegtie ietaupījumi tiek aprēķināti kā starpība starp enerģijas patēriņu un/vai saistītajām izmaksām pirms un pēc energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanas.

4. EPC sniedzējs atbalsta ilgtermiņa energovadības pielietošanu

EPC sniedzējs aktīvi atbalsta klientu energovadības sistēmas ieviešanā visā līguma darbības laikā, kā arī pēc tam, ja tiek panākta atsevišķa vienošanās par sadarbību. Tas palīdz uzturēt sasniegto ietaupījumu līmeni arī pēc līguma darbības beigām.

5. Attiecības starp EPC sniedzēju un klientu ir ilgtermiņa, godīgas un caurspīdīgas

EPC sniedzējs un klients sadarbojas kā tuvi partneri ar vienu kopīgu mērķi – sasniegt līgumā noteiktos ietaupījumus. EPC sniedzējs cenšas saglabāt ilgtermiņa attiecības, kuras ir taisnīgas un caurspīdīgas.

EPC sniedzējs un klients nodrošina piekļuvi ar projektu saistītai informācijai, un pilda savas saistības saskaņā ar līgumu. Piemēram, EPC sniedzējs ir apņēmis informēt klientu par ietaupījumu mērījumu un verifikācijas rezultātiem, kamēr klients – informēt EPC sniedzēju par jebkādam izmaiņām sava īpašuma izmantošanā vai lietošanā, kas var ietekmēt enerģijas patēriņu līguma darbības laikā.

6. Visi EPC projekta posmi tiek veikti likumīgi un godīgi

EPC sniedzējs un klients ievēro visus likumus un reglamentus, kas attiecas uz EPC projektu īstenošanu valstī, kurā tas tiek īstenots. Abas puses izvairās no interešu konflikta un īsteno “absolūtas neiecietības” jeb “nulles tolerances” politiku pret korupciju un ļaunprātīgām darbībām sava labuma gūšanai.

7. EPC sniedzējs atbalsta klientu projekta finansēšanā

EPC sniedzējs atbalsta klientu, lai atrastu vispiemērotāko risinājumu projekta finansēšanai, ņemot vērā abu pušu intereses. Kapitāls projekta īstenošanai var tikt piesaistīts no klienta vai EPC sniedzēja privātā finansējuma, vai arī trešās puses finansējuma. Finansējuma nodrošināšana no EPC sniedzēja puses ir kā viena no iespējām, nevis obligāta EPC projekta sastāvdaļa.

Eiropas Rīcības kodekss energoefektivitātes līgumiem

8. EPC sniedzējs nodrošina kvalificētus speciālistus projekta īstenošanai

EPC sniedzējs algo kvalificētus darbiniekus, lai nodrošinātu kompetentu tehnisko, komerciālo, juridisko un finanšu atbalstu. EPC sniedzējs nodrošina arī to, ka attiecīgajiem ekspertiem ir nepieciešamā kvalifikācija un attiecīgās spējas sagatavot un realizēt EPC projektus. Klienta nepietiekamā pieredze EPC jautājumos var tikt kompensēta ar specializētu padomdevēju piesaisti (piemēram, EPC koordinātoru), lai nodrošinātu korektu EPC sniedzēja izvēli un kvalitatīvu projekta īstenošanu.

9. EPC sniedzējs koncentrējas uz augstas kvalitātes sniegumu un uzraudzību visos projekta ieviešanas posmos

EPC sniedzējs izmanto labi izstrādātas procedūras, augstas kvalitātes aprīkojumu un materiālus, kā arī sadarbojas ar uzticamiem apakšuzņēmumiem. Tas ievēro biznesa ētikas principus, pilda savas saistības pret apakšuzņēmējiem un rīkojas atbildīgi un ar cieņu pret klientu un tā pārstāvjiem.

Definīcijas un vārdnīca

Termins

Definīcija

klients

jebkura fiziska vai juridiska persona, kurai EPC sniedzējs piegādā energopakalpojumus EPC formā

Energoefektivitātes direktīva (EED)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012.gada 25.oktobris) par energoefektivitāti

energoefektivitātes uzlabojumi*

energoefektivitātes paaugstināšana tehnoloģisku, uzvedības vai/un ekonomisku izmaiņu rezultātā

energoefektivitāte*

attiecība starp iegūto jaudu, pakalpojumu, precēm vai enerģiju un ieguldīto enerģiju

energovadības sistēma*

saistītu vai mijiedarbojošos elementu kopums plānā, ar ko nosaka energoefektivitātes mērķi un stratēģiju, kā sasniegt minēto mērķi

energoefektivitātes līgumi (EPC)*

tāda līgumiska vienošanās starp energoefektivitātes palielināšanas pasākuma saņēmēju un sniedzēju, ko pārbauda un pārrauga visā līguma darbības laikā, ja ieguldījumus (darbu, piegādi vai pakalpojumu) minētajā pasākumā apmaksā attiecībā uz līgumā atrunātu energoefektivitātes palielinājuma līmeni vai citu energoefektivitātes kritēriju, piemēram, finanšu ietaupījumu, par kuru ir panākta vienošanās

enerģijas ietaupījumi*

ietaupītās enerģijas apjoms, ko nosaka, izmērot un/vai aplēšot patēriņu pirms un pēc energoefektivitātes uzlabošanas pasākuma īstenošanas, vienlaikus nodrošinot, ka tiek standartizēti ārējie apstākļi, kas ietekmē enerģijas patēriņu

Eiropas Rīcības kodekss energoefektivitātes līgumiem

energopakalpojums*

fizisks labums, lietderīgums vai ieguvums, kas gūts no enerģijas un energoefektīvas tehnoloģijas vai tāda pasākuma apvienojuma, kurā var būt iekļautas pakalpojuma sniegšanai vajadzīgās ekspluatācijas, uzturēšanas un kontroles darbības un ko sniedz, pamatojoties uz līgumu, un attiecībā, uz kuru parastos apstākļos ir pierādīts, ka tas izraisa pārbaudāmu un izmērāmu vai aplēšamu energoefektivitātes uzlabojumu vai primārās enerģijas ietaupījumu

energopakalpojumu sniedzējs*

fiziska vai juridiska persona, kas nodrošina energopakalpojumus vai citus energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus galalietotāja iekārtās vai telpās

enerģija*

visa veida energoprodukti, kurināmais, siltumenerģija, atjaunojamā enerģija, elektroenerģija vai jebkāds cits enerģijas veids, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1099/2008 (2008. gada 22. oktobris) par enerģētikas statistiku (1) 2. panta d) punktā

EPC sniedzējs

energopakalpojumu sniedzējs, kurš energopakalpojumus piegādā EPC formā

ietaupījumi

enerģijas ietaupījumi un/vai saistītie finanšu ietaupījumi; finanšu ietaupījumi sevī ietver enerģijas piegādi, kā arī var ietvert citas darbināšanas izmaksas kā uzturēšanas un darbaspēka

Starptautisks izpildes rādītāju mērījumu un verifikācijas protokols (IPMVP)

starptautiski pieņemts standarta procedūru kopums enerģijas vai ūdens ietaupījumu "mērīšanai", pieejams www.evo-world.org

Piezīme:

*Definīcijas saskaņā ar Energoefektivitātes direktīvu